

การสร้างอารมณ์สะท้อนใจในบทละครเรื่องอิเหนา พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๒

นางสาวสุภัค มหารากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวรรณคดีไทย ภาควิชาภาษาไทย
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2540
ISBN 974-638-793-6
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE CREATION OF EMOTION IN INAO OF KING RAMA II

Miss Supak Mahavarakorn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts in Thai Literature

Department of Thai

Graduate School

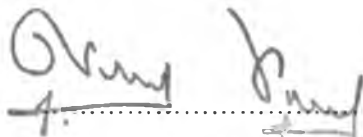
Chulalongkorn University

Academic year 1997

ISBN 974-638-793-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การสร้างอารมณ์สะท้อนใจในบทละครเรื่องอิเหนา พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๒
โดย นางสาวสุภัค มหาพรกร
ภาควิชา ภาษาไทย
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา จงสถิตย์วัฒนา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อารดา กิระนันท์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา จงสถิตย์วัฒนา)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุกัญญา ภัทราชัย)

ต้นฉบับ หน้าขาดหาย

C710136 : MAJOR THAI
KEY WORD: INAO / KING RAMA II / EMOTION

SUPAK MAHAVARAKORN : THE CREATION OF EMOTION IN INAO OF KING RAMA II.
THESIS ADVISOR : ASST. PROF. SUCHITRA CHONGSTITTVATANA, Ph.D. 241 pp.
ISBN 974-638-793-6

The thesis aims at studying the process of creating emotion in Inao of King Rama II in an attempt to prove that the creation of emotion in the characterisation, dialogue and setting is a distinctive literary value of the text.

The study reveals that the creation of emotion in Inao is evident in three elements : characterisation, dialogue and setting. These three elements are well integrated and well unified. The use of powerful language conveys powerful feelings whereas the use of metaphor conveys vivid and exquisite imagery.

These two literary devices give the reader marvellous impression of the characters as well as the dialogue and the setting. Thus the reader, delighted and moved by the beauty of the characters, is drawn to feel sympathy with them in all their joys and sufferings. The lively dialogue and the exquisite setting also enhance the moving beauty of the story as a whole.

This well designed process of the creation of emotion in Inao is undoubtedly an evidence of the greatness of Inao as one of the most cherished gem in Thai poetry.

ภาควิชา.....ภาษาไทย
วรรณคดีไทย
สาขาวิชา.....
ปีการศึกษา..... 2540

ลายมือชื่อนิสิต..... สุวิไล ฆะพาสลัก

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... สิริกานา ภาวสีตยาภิรมย์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เกิดจากความซาบซึ้งประทับใจในความไพเราะงดงามของคำกลอนในบทละครเรื่องอิเหนา พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๒ ผู้วิจัยจึงตั้งใจทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขึ้น เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุจิตรา จงสถิตย์วัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ชี้แนะให้ความรู้ ทำให้ผู้วิจัยสัมผัสความไพเราะงดงามในบทพระราชนิพนธ์เรื่องนี้ ได้ลึกซึ้งและชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งยังคอยดูแลเอาใจใส่และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยอย่างดียิ่งเสมอมา จนไม่สามารถหาคำใดมาพรรณนาความเมตตาอย่างที่สุดนั้นได้ ตลอดจนให้คำแนะนำและตรวจแก้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ซึ่งผู้วิจัยขอน้อมรำลึกพระคุณนี้ตลอดไป

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ อารดา กิระนันท์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาตรวจแก้ ชี้แนะและให้ความรู้เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อย่างดียิ่ง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุกัญญา ภัทรราชย์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตลอดจนครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรม และปลูกฝังให้ผู้วิจัยรักและเห็นคุณค่าของวิชาภาษาไทย

ขอกราบขอบพระคุณพ่อและแม่ ที่ให้ความรักความเข้าใจตลอดจนเลือกสรรสิ่งที่ดีที่สุดให้ลูกเสมอมา และขอขอบคุณ คุณนพดล กำจรไพศาลและครอบครัว ที่เอื้อเฟื้อและสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อย่างดียิ่งเสมอมา ขอขอบคุณเพื่อนๆที่น่ารักและทุกท่านที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่	
๑ บทนำ.....	๑
ความเป็นมาของปัญหา.....	๑
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	๓
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	๔
สมมติฐานของการวิจัย.....	๔
ขอบเขตของการวิจัย.....	๔
วิธีดำเนินการวิจัย.....	๔
ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย.....	๔
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๕
๒ การสร้างอารมณ์สะท้อนใจในการสร้างตัวละคร.....	๘
๑ ตัวละครเอก.....	๑๐
๑.๑ อีเหนา.....	๑๐
๑.๑.๑ ลักษณะพิเศษของอีเหนา.....	๑๐
๑.๑.๑.๑ การเป็นวงศ์เทวา.....	๑๐
๑.๑.๑.๒ นิमितแรกเกิด.....	๑๒
๑.๑.๑.๓ ความมั่งคั่ง.....	๑๕
๑.๑.๑.๔ ความเก่งกล้าสามารถในการรบ.....	๑๖

สารบัญ(ต่อ)

บทที่ ๑

๑.๑.๒	ลักษณะนิสัยของอิเหนา.....	๑๘
๑.๑.๒.๑	การให้ความสำคัญกับความรักเหนือสิ่งใด.....	๑๙
๑.๑.๒.๒	การเป็นคนฉลาดพูดและวางตัว.....	๒๓
๑.๑.๒.๓	การชื่นชมหลงใหลในความงามของมนุษย์.....	๒๗
๑.๑.๒.๔	การเป็นคนน่ารักมีเสน่ห์	๒๙
๑.๑.๒.๕	มีจิตใจอ่อนไหว.....	๓๔
๑.๑.๒.๖	การเป็นนักปกครองที่ดี.....	๓๗
๑.๒	บุษบา.....	๔๔
๑.๒.๑	ลักษณะพิเศษของบุษบา.....	๔๔
๑.๒.๑.๑	การเป็นวงศ์เทวา.....	๔๕
๑.๒.๑.๒	นิมิตแรกเกิด.....	๔๗
๑.๒.๑.๓	ความงดงาม.....	๔๘
๑.๒.๑.๔	การสร้างให้บุษบามีหลายบทบาทและได้แสดงบทบาทเหล่านั้น อย่างเต็มที่.....	๕๓
๑.๒.๒	ลักษณะนิสัยของบุษบา.....	๕๙
๑.๒.๒.๑	การรักศักดิ์เหนือสิ่งใด.....	๖๐
๑.๒.๒.๒	มีจิตใจอ่อนไหว หวาดระแวงตามวิสัยหญิง.....	๖๓
๑.๒.๒.๓	การเป็นคนเจ้าคารม.....	๖๖
๒	ตัวละครรอง.....	๗๑
๒.๑	จินตะหรา.....	๗๒
๒.๑.๑	ลักษณะภายนอก.....	๗๒
๒.๑.๑.๑	รูปโฉม.....	๗๒
๒.๑.๑.๒	ยศศักดิ์	๗๔
๒.๑.๒	ลักษณะนิสัยของจินตะหรา.....	๗๕
๒.๑.๒.๑	กล้าแสดงออก.....	๗๕
๒.๑.๒.๒	ซื่อสัตย์และเจ้าทฐิ.....	๗๗

สารบัญ(ต่อ)

บทที่ ๒

๒.๒ จรกา.....	๘๒
๒.๒.๑ ลักษณะภายนอก.....	๘๓
๒.๒.๑.๑ รูปโฉม.....	๘๓
๒.๒.๑.๒ ยศศักดิ์.....	๘๖
๒.๒.๑.๓ ความสามารถในการรบ.....	๘๗
๒.๒.๒ ลักษณะนิสัยของจรกา.....	๘๙
๒.๒.๒.๑ ความอ่อนน้อมถ่อมตน.....	๙๐
๒.๓ สียะตรา.....	๙๒
๑ บทบาทของสียะตราตอนเป็นเด็ก.....	๙๒
๒ บทบาทของสียะตราตอนเป็นชายหนุ่ม.....	๙๔
๒.๑ ลักษณะภายนอก.....	๙๔
๒.๑.๑ รูปโฉม.....	๙๔
๒.๑.๒ ยศศักดิ์.....	๙๖
๒.๒ ลักษณะนิสัยของสียะตรา.....	๙๗
๒.๒.๑ ให้ความสำคัญกับความรักเหนือสิ่งใด.....	๙๗
๒.๒.๒ รักศักดิ์ยิ่งกว่าสิ่งใด.....	๙๘
๒.๒.๓ กล้าหาญ.....	๙๙
๒.๔ วิยะดา.....	๑๐๑
๑ บทบาทของวิยะดาตอนเป็นเด็ก.....	๑๐๑
๒ บทบาทของวิยะดาตอนเป็นหญิงสาว.....	๑๐๕
๒.๑ ลักษณะภายนอก.....	๑๐๕
๒.๑.๑ รูปโฉม.....	๑๐๕
๒.๑.๒ ยศศักดิ์.....	๑๐๖

สารบัญ(ต่อ)

บทที่

๒.๒	ลักษณะนิสัยของวิยะดา.....	๑๐๖
๒.๒.๑	รักศักดิ์เหนือสิ่งใด.....	๑๐๖
๒.๒.๒	มั่นคงในรัก.....	๑๐๘
๒.๒.๓	ไม่เกรงใจใคร.....	๑๐๘
๒.๒.๔	การเป็นคนเจ้าคารม.....	๑๑๐
๓	การสร้างอารมณ์สะท้อนใจในบทสื่อสาร.....	๑๑๔
๑	บทสื่อสารของตัวละครที่แสดงอารมณ์รัก.....	๑๑๕
๒	บทสื่อสารของตัวละครที่แสดงอารมณ์โกรธ.....	๑๓๒
๓	บทสื่อสารของตัวละครที่แสดงอารมณ์โศก.....	๑๕๔
๔	การสร้างอารมณ์สะท้อนใจในการสร้างฉาก.....	๑๘๒
๑	สภาพแวดล้อมที่ปรากฏในเรื่อง.....	๑๘๔
๑.๑	ฉากเมือง.....	๑๘๔
๑.๒	ฉากธรรมชาติ.....	๑๙๐
๒	ฉากสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านประทับใจติดตามตั้งใจ.....	๒๐๓
๒.๑	ศึกกะหมังกุหนิง.....	๒๐๔
๒.๒	บุษบาเสี่ยงเทียน.....	๒๑๑
๒.๓	ลมหอบ.....	๒๑๘
๒.๔	มะงุมมะงาหรา.....	๒๒๔
๕	บทสรุป.....	๒๓๓
	รายการอ้างอิง.....	๒๓๗
	บรรณานุกรม.....	๒๓๙
	ประวัติผู้เขียน.....	๒๔๑